

การประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile และการนำไปใช้ ในการสอน

An Evaluation of English Textbooks and Classroom Application : A Case Study of Smile

บุรณภาพร พลธิรักษา¹, ดร.ธนวิทย์ ไชยสุข², ดร.กัณฑ์ภณ สำแดงเดช³
Buranaporn Poltiraksa¹, Dr. Tanawit Chaiyasuk², Dr. Kantapon
Sumdangdetch³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาสาระแบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอกิจกรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ชุด 4, 5 และ 6 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และเพื่อศึกษาการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ชุด 4, 5 และ 6 ไปใช้ของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ชุด 4, 5 และ 6 และครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ชุด 4, 5 และ 6 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการเพื่อวิเคราะห์วิธีการสอนภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามด้านการนำหนังสือเรียนไปใช้ของครูผู้สอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ชุด 4, 5 และ 6 มีเนื้อหาสาระแบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอกิจกรรมสอดคล้องกับวิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นส่วนใหญ่

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1 M.Ed. Candidate in English Language Teaching, Mahasarakham University

2 Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

3 Dr., Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

2. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ชุด 4, 5 และ 6 ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับวิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

โดยสรุป ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 นำกิจกรรมในหนังสือไปใช้แค่บางกิจกรรมเท่านั้น โดยเลือกใช้ที่มีเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไปสำหรับผู้เรียน และไม่สามารถนำหนังสือเรียนไปใช้ในการสอนภาษาอังกฤษตามวิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสารได้ทั้งหมด

คำสำคัญ : การประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ , การนำไปใช้ในการสอน

Abstract

This study aims to analyze the contents, exercises, and the relevant presentations in the English textbooks Smile 4, 5, and 6 used for Prathomsuksa 4, 5, and 6, and to investigate the classroom application of the teachers.

The two samples groups were English Textbooks Smile 4, 5, and 6 and English teachers in Kalasin Educational Service Area 2 who use these English Textbooks Smile 4, 5, and 6.

The instruments used in this study consisted of a checklist for analyzing English language method and a questionnaire for investigating the classroom application of the teachers.

Statistics employed for analyzes of the data included mean score and standard deviation score.

The results of the study revealed as follow:

1. Most of contents, exercises, and the relevant presentations in the English textbooks Smile 4, 5, and 6 are based on Communicative Language Teaching.

2. The English teachers in Kalasin Educational Service Area 2 who use English Textbooks Smile 4, 5, and 6 used Communicative Language Teaching in their classroom application at a highly appropriate level.

In conclusion, most of English teachers in Kalasin Educational Service Area 2 used some parts in English textbooks Smile 4, 5, and 6 and adapted the contents for their students. However, they did not follow all of contents in English textbooks Smile 4, 5, and 6 based on Communicative Language Teaching.

Keywords: An Evaluation of English Textbooks, Classroom Application

บทนำ

หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีบทบาทและความสำคัญมากมายในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ผูกฝนและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ตนเองด้วยหนังสือเรียนทั้งในด้านการเรียนรู้ในเรื่องไวยากรณ์ คำศัพท์ และการฝึกออกเสียง นอกจากนี้หนังสือเรียนยังใช้เป็นแนวทางในการสอนสำหรับครูผู้สอน (Cunnings worth, 1995 : 7) Hutchinson and Torres (1994 : 315-318) กล่าวว่า หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อมาตรฐานสากลที่ได้รับความนิยมมายาวนาน ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือวิธีการสอนต่างๆ แต่หนังสือเรียนก็ยังคงเป็นส่วนประกอบสำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษยังเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาถูก สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้อีก ถ้าออกแบบมาอย่างสวยงามและน่าสนใจ ก็จะสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและกระตุ้นการเรียนรู้

ของนักเรียน หนังสือเรียนยังช่วยแบ่งเบาการสอนของครูผู้สอนได้ เนื่องจากในการสอนบางหัวข้อหรือบางกรณี ครูก็ไม่อาจนำเรื่องนั้นมาแสดงให้นักเรียนดูจริงได้ แต่สามารถใช้รูปภาพหรือคำอธิบายประกอบที่อยู่ในหนังสือเรียนเพื่อประกอบการเรียนการสอนและทำให้นักเรียนเข้าใจได้ (สุพรรณิ อาศัยราช, 2550 : 19)

ในประเทศไทยมีการใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษจากสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่ได้รับการรับรองมาใช้ แต่ก็ยังพบปัญหาด้านการสอน คือ นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนตามที่หลักสูตรตั้งเป้าหมายไว้ เพราะใช้สื่อไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียน และไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน (บุษราภรณ์ ทับทิมงาม 2542, อ่างไฉ สุพรรณิ อาศัยราช,

2550 : 3) นอกจากนี้ครูผู้สอนที่นำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษมาใช้อาจมองข้ามสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือแนวคิดหรือทฤษฎีทางการสอนภาษาอังกฤษที่ผู้เขียนหรือผู้ผลิตหนังสือใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้างหรือออกแบบหนังสือเรียนขึ้นมา ดังนั้นการนำหนังสือเรียนที่มีแนวคิดการสร้างในทฤษฎีการสอนหนึ่งไปใช้สอนตามแนวคิดอีกทฤษฎีหนึ่ง ย่อมทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือหลักสูตร จึงผลให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ได้ประสิทธิภาพนั้นจะต้องนำหนังสือเรียนหรือสื่ออื่นๆ มาใช้ให้เหมาะสม สอดคล้อง ครอบคลุม วัตถุประสงค์ และเป็นเนื้อหาที่มีประโยชน์ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน และที่สำคัญครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่นำมาใช้สอน ควรพิจารณาและวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ในหนังสือเรียน เพื่อนำมาใช้สอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (นพมาศ ศิษย์ศาสตร์ และคณะ, 2552: 112) ซึ่งหนังสือเรียน

ภาษาอังกฤษที่ใช้ในประเทศไทยได้ผ่านการวิเคราะห์มาบ้างแล้ว อาทิ พงษ์นนท์ พลหาญ (2555) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ My World 1-3 และการนำไปใช้ในการสอน, ธนันต์ เปรมบุญ (2554) ได้ประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Access, นพมาศ ศิษย์ศาสตร์ และคณะ (2552) ได้ทำการวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาอังกฤษชุด Super Goal เล่ม (4-5-6) ตามความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษในจังหวัดหนองคาย, สุพรรณณี อาศัยราช (2550) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์และการประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Project: Play & Learn 4, Say Hello 4, และ Smart Kids, จงกิจ (2539) ได้ทำการวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษหลัก (อ.015 - อ.016) ได้แก่ English for a Changing World, Blueprint, Trio, และ Odyssey, พัชระ ไพบูลย์ศรี นครา (2534: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิเคราะห์หนังสือเรียน English for a Changing World, Book 4, และสุพรรณณี ช่วยบำรุง (2531: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หนังสือเรียน Odyssey เล่ม 1, 2 และ 3 เป็นต้น จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการวิจัยด้านการประเมินหนังสือส่วนใหญ่ในระดับมัธยมศึกษา และหลายเล่มก็เป็นหนังสือเรียนที่ยึดตามหลักสูตรการศึกษาชั้น

พื้นฐาน พ.ศ. 2544 ส่วนในระดับประถมศึกษาและหนังสือเรียนที่ยึดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้นมีอยู่น้อยมาก (สุพรรณิ อาศัยราช, 2550:4) นอกจากนี้ ในปัจจุบันได้มีการผลิตสื่อหนังสือเรียนใหม่ๆ ขึ้นมามากมายเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้จะมีผู้วิจัยจำนวนหนึ่งได้ทำการวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนไปบ้างแล้ว แต่ก็ยังมีหนังสือเรียนอีกจำนวนมากที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันที่ยังไม่ได้วิเคราะห์ ดังที่ จงกิจ วงษ์พิณิจ (2539: 160) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในงานวิจัยว่า ควรจะมีการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มอื่นๆ ที่ยังไม่มีผู้วิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางและข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้หรือเลือกใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้ใช้ในสถานศึกษาได้และตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ จากการติดต่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเพื่อขอข้อมูลรายชื่อหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

เขต 2 เลือกใช้ พบว่า มีหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่ทางโรงเรียนส่วนใหญ่เลือกใช้ คือ Project: Play & Learn แต่เนื่องจากหนังสือเรียนเล่มดังกล่าวได้มีผู้ทำการประเมินเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงที่จะประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile เพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนที่เลือกใช้หนังสือดังกล่าวในการเรียนการสอนและเป็นข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาสาระ แบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอกิจกรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ไปใช้ของครูผู้สอน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษา และ 2) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมี
รายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้เพื่อวิเคราะห์และประเมินหนังสือ
เรียนภาษาอังกฤษ โดยวิเคราะห์ความ
สอดคล้องของเนื้อหาและกิจกรรมกับ
วิธีการสอนภาษาอังกฤษ ประชากรที่ใช้
ในการวิจัย คือหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ
ในระดับประถมศึกษาที่ได้รับอนุญาตจาก
กระทรวงศึกษาธิการให้ใช้ในสถานศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
2551 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
คือ หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile
โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้เพื่อศึกษาการนำหนังสือเรียนไปใช้
ประชากรคือครูผู้สอนภาษาอังกฤษในเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์
เขต 2 ระดับชั้นประถมศึกษา จาก
โรงเรียนทั้งหมด 172 โรงเรียน ใน 5
อำเภอ ได้แก่ อำเภอยางตลาด อำเภอ
ห้วยเม็ก อำเภอท่าคันโท อำเภอหนอง
กุงศรี และอำเภอฆ้องชัย และกลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอน
ภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ใน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด
กาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ใช้หนังสือเรียน
ภาษาอังกฤษ Smile จำนวน 18 คน
จาก 5 อำเภอ

**เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
ค้นคว้า**

1. แบบตรวจสอบรายการ
(Checklist) เพื่อใช้ในการประเมินและ
วิเคราะห์ภาษาอังกฤษ Smile โดย
ประเมินจากการนำเสนอเนื้อหาสาระ
แบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอ
กิจกรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษว่ามี
ความสอดคล้องกับทฤษฎีการสอน
ภาษาอังกฤษใด แบบตรวจสอบรายการ
นี้ ผู้วิจัยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการ
สอนภาษาอังกฤษต่างๆ ผู้วิจัยได้นำ
ลักษณะของแต่ละวิธีสอนมาใช้ในการ
สร้างแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2
ท่านในการตรวจสอบเครื่องมือ จากนั้น
ได้นำมาตรวจสอบหนังสือเรียน
ภาษาอังกฤษ Smile ระดับชั้น
ประถมศึกษาตอนปลายพบว่ามีความ
สอดคล้องกับวิธีการสอนตามแนวภาษา
เพื่อการสื่อสารมากที่สุด

2. แบบสอบถาม
(Questionnaire) เพื่อใช้ในการศึกษาการ
นำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษไปใช้ของ
ครูผู้สอน โดยเป็นแบบคำถามปลายปิด
ผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน
2 ท่านในการตรวจสอบเครื่องมือ และ
หลังจากการนำแบบสอบถามไปใช้พบว่า
มีค่าเฉลี่ยรวม 4.25 (S.D. = 0.13) มี
การนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อหนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 2 ด้วยวิธีการโทรศัพท์และส่งจดหมายไปสอบถามทางโรงเรียน

2. ส่งหนังสือถึงสำนักพิมพ์ซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile เพื่อขออนุญาตใช้หนังสือในการทำวิจัย

3. สร้างแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของหนังสือเรียนกับทฤษฎีการสอนการสอนภาษาอังกฤษว่าการนำเสนอเนื้อหาสาระ แบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอกิจกรรมในหนังสือเรียนดังกล่าวนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษแบบใด

4. สรุปผลการประเมินที่ได้และระบุว่าหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile นั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษแบบใด

5. สร้างแบบสอบถามการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ไปใช้ของครูผู้สอนว่าเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษที่ได้จากแบบประเมินหรือไม่ แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ทางสถานศึกษาเพื่อนำ

แบบสอบถามไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจริง นั่นคือครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

7. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ สรุปผลและเขียนรายงานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา 4 – 6 เพื่อตอบคำถามการวิจัยในข้อ

1. ว่าการนำเสนอเนื้อหาสาระแบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอกิจกรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ที่เลือกใช้ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษใด โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การวิเคราะห์คะแนนความคิดเห็นจากแบบสอบถามด้านการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ไปใช้ของครูผู้สอนเพื่อตอบคำถามการวิจัยในข้อ 2 ว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ไปใช้สอดคล้องกับทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของหนังสือที่ตั้งไว้หรือไม่ และอยู่ในระดับใด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามด้านความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile และการนำไปใช้ในการสอน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษา 4 – 6 ได้แก่ หนังสือเรียน Smile 4, Smile 5, และ Smile 6 เพื่อตอบคำถามการวิจัยในข้อ 1 ว่าการนำเสนอเนื้อหาสาระแบบฝึกหัด และรูปแบบการนำเสนอกิจกรรมในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ที่เลือกใช้ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์ เขต 2 ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษแบบใดนั้น ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ทั้งสามเล่มพบว่า มีโครงสร้างในแต่ละบทที่คล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยได้ศึกษาพื้นฐานทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษ และสร้างแบบตรวจสอบ (checklist) โดยมีประเด็นเกี่ยวกับทฤษฎีและวิธีการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 11 วิธี ได้แก่ วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และการแปล วิธีการสอนแบบตรง

วิธีการสอนแบบฟัง-พูด วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง วิธีการสอนแบบเจียบ วิธีการสอนแบบซักชวน วิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ วิธีการสอนแบบเน้นเนื้อหา วิธีการสอนแบบเน้นเนื้อหาผ่านหัวเรื่อง วิธีการสอนแบบเน้นงานปฏิบัติ และวิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อตรวจสอบว่าหนังสือเรียนภาษาอังกฤษสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนแบบใด ผลการตรวจสอบพบว่าหนังสือเรียน Smile 4, Smile 5, และ Smile 6 มีความสอดคล้องกับวิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) เป็นส่วนใหญ่ จากนั้นผู้วิจัยได้นำหลักการของวิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) ไปสร้างแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการนำหนังสือเรียน Smile 4, Smile 5, และ Smile 6 ไปใช้ในการสอนของครู

2. การวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษไปใช้ของครูผู้สอน แบบสอบถามเป็นแบบคำถามปลายปิดเกี่ยวกับการนำไปใช้ของครูว่าตรงตามพื้นฐานหรือทฤษฎีการสอนของหนังสือเรียนหรือไม่ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพรวมของการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษไปใช้ในการสอนมีค่าเฉลี่ย

รวมเท่ากับ 4.25 (S.D. = 0.13) มีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเพื่อการสื่อสาร คอยช่วยเหลือ กระตุ้น คอยให้คำแนะนำ และให้กำลังใจผู้เรียน และครูทำหน้าที่เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.38) การนำไปใช้อยู่ระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ครูส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์กันใน

ห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 (S.D. = 0.57) มีการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทุกทักษะ ไปพร้อมๆ กัน ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และ ไวยากรณ์ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.86) มีการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามด้านการนำหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile ไปใช้ของผู้สอน

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล ระดับ การ นำไปใช้
1. ด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร			
1.1 ครูมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อสารได้	4.67	0.49	มากที่สุด
1.2 ครูมุ่งเน้นที่การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงต่างๆ	4.44	0.62	มาก
1.3 จัดกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะเหมือนในชีวิตประจำวันมากที่สุด	4.17	0.86	มาก
1.4 ครูจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อฝึกการสื่อสาร	4.22	0.55	มาก
1.5 ครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเป้าหมายในการสื่อสารมากที่สุด	4.39	0.61	มาก
1.6 ครูสร้างสถานการณ์ขึ้นมาตามเนื้อหาในบทเรียน แล้วให้ผู้เรียนฝึกสนทนาโต้ตอบกัน	4.50	0.62	มากที่สุด

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล ระดับ การ นำไปใช้
1.7 ครูใช้ภาษาที่ 1 ในการสื่อสารหรืออธิบายในบางกรณีขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเหตุผล	4.61	0.50	มากที่สุด
2. ด้านการกระตุ้นการเรียนรู้			
2.1 ครูใช้คำถามเพื่อให้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและตอบคำถาม	4.22	0.65	มาก
2.2 ครูแจ้งจุดมุ่งหมายของการเรียน	3.89	0.83	มาก
2.3 ครูนำเข้าสู่เนื้อหาที่น่าสนใจโดยอาจใช้รูปภาพ การเล่าเรื่อง และการถาม	4.06	0.73	มาก
3. ด้านการพัฒนาทักษะ			
3.1 ครูจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทุกทักษะ ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และ ไวยากรณ์	3.50	0.86	มาก
3.2 ครูให้ความสำคัญทั้งเรื่องความถูกต้องของภาษา และเรื่องคล่องแคล่วในการใช้ภาษา	3.78	0.65	มาก
3.3 ครูสอนภาษาในลักษณะบูรณาการ	3.67	0.77	มาก
4. ด้านการใช้สื่อ			
4.1 ครูใช้สื่อที่เป็นของจริงในการสอน	4.17	0.51	มาก
5. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
5.1 ครูมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นคู่และเป็นกลุ่ม	4.33	0.59	มาก
5.2 ครูใช้วิธีการฝึกซ้ำๆ ตามตัวอย่างในชั้นเริ่มแรก จนผู้เรียนจดจำและใช้รูปแบบภาษานั้นได้	4.28	0.67	มาก
5.3 ครูให้ผู้เรียนฝึกการฟังจากเทปหรือจากครูผู้สอน ฝึกวิเคราะห์เสียง และให้ออกเสียงตาม	4.06	0.73	มาก
5.4 ครูให้ผู้เรียนอ่านประโยคที่ถูกจัดวางอย่างสลับสนแล้วให้ผู้เรียนเรียงเรียงจัดวางเป็นลำดับใหม่	3.67	0.77	มาก
5.5 ครูมีกิจกรรมที่นำภาพชุดเป็นเรื่องราวมาให้	4.00	0.84	

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล ระดับ การ นำไปใช้
ผู้เรียนช่วยกันปะติดปะต่อเรื่องกันเป็นกลุ่ม			มาก
5.6 ครูมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดและการแก้ปัญหา	4.39	0.61	มาก
5.7 ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนแบบร่วมมือและทำงานร่วมมือกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ	4.44	0.62	มาก
5.8 ครูส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์กันในห้องเรียน	4.72	0.57	มากที่สุด
6. ด้านกิจกรรมด้านเกมทางภาษา			
6.1 ครูนำเกมมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเป็นการฝึกภาษา และเพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนาน	4.39	0.78	มาก
6.2 ครูมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาโดยการหาข้อมูลที่ขาดหายไป เลือกตัวเลือก	3.67	0.69	มาก
7. ด้านบทบาทของครูผู้สอน			
7.1 ครูดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเพื่อการสื่อสารคอยช่วยเหลือ กระตุ้น คอยให้คำแนะนำ และให้กำลังใจผู้เรียน	4.83	0.38	มากที่สุด
7.2 ครูจัดกิจกรรมโดยที่ให้ครูเป็นจุดศูนย์กลางน้อยที่สุด	4.56	0.62	มากที่สุด
7.3 ครูทำหน้าที่เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน	4.83	0.38	มากที่สุด
7.5 ครูประเมินผู้เรียนโดยดูจากการแสดงออกในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ	4.78	0.43	มากที่สุด
7.6 ครูเขียนบันทึกการประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นทางการและตรวจสอบได้	4.11	0.68	มาก
7.7 ครูมีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนอยู่เสมอตลอดทั้งเทอม	4.00	0.69	มาก
7.8 ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	4.00	0.69	มาก

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล ระดับ การ นำไปใช้
8. ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล			
8.1 ครูให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์	4.50	0.71	มากที่สุด
8.2 ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟัง	4.33	0.69	มาก
8.3 ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกความคิดเห็นส่วนตัว และทัศนคติ	4.39	0.70	มาก
รวม	4.25	0.13	มาก

4. จากแบบสอบถามด้านความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นที่หลากหลายของครูภาษาอังกฤษเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการใช้หนังสือเรียนของครูภาษาอังกฤษ

4.1.1 หนังสือเรียนสร้างจากหลักสูตรแกนกลางซึ่งมีเนื้อหาค่อนข้างมากและยากจนเกินความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 เนื้อหาของหนังสือไม่เข้ากับบริบทของผู้เรียนในห้องเรียน อยากให้มีเนื้อหาที่มีเรียนมีความคุ้นเคยและเป็นเรื่องใกล้ตัว

4.2 ด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

4.2.1 ครูจบไม่ตรงกับสาขาที่สอน เช่น จบสาขา นาฏศิลป์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และสังคมศึกษา แต่ต้องมาสอนวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ครูสอนไม่ได้เต็มที่

4.2.2 ครูมีการจัดอบรมการใช้หนังสือเรียนและสื่อต่างๆ แก่ครูเพื่อที่จะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

4.2.3 ครูไม่ถนัดการใช้สื่อหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ

4.2.4 ครูมีภาระงานอย่างอื่นมากเกินไป ทำให้ทุ่มเทสอนไม่เต็มที่

4.2.5 ขาดแคลนครูภาษาอังกฤษ

4.3 ด้านผู้เรียน

4.3.1 นักเรียนกลัวและอาย
ในการพูดภาษาอังกฤษ

4.3.2 นักเรียนไม่ค่อย
กระตือรือร้นเนื่องจากเรียนภาษาอังกฤษ
ไปแล้วไม่ได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน
ใช้แต่อยู่ในห้องเรียน

4.3.3 นักเรียนไม่สามารถ
สื่อสารภาษาอังกฤษได้ ครูต้องคอยแปล
เป็นภาษาไทยอยู่เสมอ บางครั้งครูก็สอน
โดยใช้ภาษาไทยทั้งคาบเรียน

4.4 ด้านอื่นๆ

4.4.1 โรงเรียนให้
ความสำคัญกับภาษาอังกฤษไม่เต็มที่
รณรงค์การใช้ภาษาแต่บางโอกาส แต่ไม่
มีการส่งเสริมอย่างแท้จริง

4.4.2 อยากให้คำนิยามการ
ทำผลงานวิชาการเพื่อสร้างผลงานให้ครู
หายไป อยากให้สนใจหน้าที่ของครูที่
แท้จริง นั่นคือการสอน

4.4.3 อยากให้มีวิทยากรมี
อบรมการสอนภาษาอังกฤษ

4.4.4 อยากให้จัดค่าย
ภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแรงจูงใจให้
นักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหา
หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile 4-6
ที่มีความสอดคล้องกับวิธีสอนตามแนว
ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative
Language Teaching) เป็นส่วนใหญ่
พบว่า หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Smile

ทั้งสามเล่มจะมีจำนวน 6 บทเรียน
เท่ากัน มีลักษณะในการเสนอไปใน
ทิศทางเดียวกัน เริ่มจากการนำเข้าสู่
บทเรียนโดยอาจใช้รูปภาพ การเล่าเรื่อง
และการถามเพื่อให้น่าสนใจ มีกิจกรรมที่
ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ควบคู่กันทุกทักษะใน
แต่ละบทเรียน ไปพร้อมๆ กัน ทั้งการ
ฟัง พูด อ่าน เขียน และไวยากรณ์ มี
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนแบบ
ร่วมมือและทำงานร่วมมือกันเป็นคู่หรือ
เป็นกลุ่มเล็กๆ โดยมีครูคอยให้ความ
ช่วยเหลือ กระตุ้น คอยให้คำแนะนำ
และให้กำลังใจผู้เรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดจากผลการวิเคราะห์
แบบทดสอบการนำไปใช้สอนของครู
ตรงกันข้ามกับประเด็นที่มีคะแนนน้อย
ที่สุดในแบบสอบถามคือ ครูจัดกิจกรรมที่
ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทุกทักษะ
ไปพร้อมๆ กัน ทั้งการฟัง พูด อ่าน
เขียน และไวยากรณ์ ทั้งนี้หากพิจารณา
จากการตอบแบบสอบถามด้าน
ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมจะ
พบว่า บางหัวข้อหรือบางเรื่องในหนังสือ
เรียนมีเนื้อหาที่ยากเกินไปและมีเนื้อหาที่
มากเกินไป ทำให้ครูไม่สามารถบูรณา
การทุกทักษะเข้าไว้ด้วยกันได้ อีกทั้งยัง
พบว่าครูผู้สอนจำนวนหนึ่งในเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ที่ไม่ได้
จบการศึกษาในสาขาภาษาอังกฤษ
ส่งผลให้บางครั้งเกิดปัญหาในการจัดการ
เรียนการสอน

นอกจากนี้ จากการสอบถาม ครูผู้สอน ในเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพิ่มเติม พบว่าครูผู้สอนทุกคนทราบว่าวิธีสอนตาม แนวภาษาเพื่อการสื่อสารมีลักษณะเป็น อย่างไร แต่จากแบบสอบถามครูผู้สอน ได้แสดงความคิดเห็นว่าไม่สามารถนำ หลักการและทฤษฎีการสอนตามแนว ภาษาเพื่อการสื่อสารไปใช้ในการเรียน การสอนได้ เนื่องจากปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ขาดแคลนครู ภาษาอังกฤษ บางโรงเรียนไม่มีการเรียน การสอนวิชาภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง ครูจบไม่ตรงกับสาขาที่สอน เช่น จบสาขา นาฏศิลป์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และสังคม ศึกษา แต่ต้องมาสอนวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้ครูสอนไม่ได้เต็มที่ และเมื่อทาง โรงเรียนสั่งหนังสือเรียนภาษาอังกฤษมา ใช้ในโรงเรียน ก็ไม่มีการอบรมหรือ แนะนำวิธีการใช้หนังสือเรียนก่อน นำไปใช้สอนจริง ครูจึงนำกิจกรรมใน หนังสือไปใช้แค่บางกิจกรรมเท่านั้น โดย เลือกใช้ที่มีเนื้อหาที่ไม่ยากจนเกินไป สำหรับผู้เรียน นักเรียนจึงไม่ได้ ผลประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามโดย ใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้หลักการ วิธีสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าครูยังไม่สามารถนำ หนังสือเรียน Smile ที่สร้างจากวิธีสอน

ตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสารไปใช้ตาม หลักการสอนได้อย่างสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ใช้ หนังสือเรียน ภาษาอังกฤษ Smile 4, Smile 5, และ Smile 6 ควรใช้ หนังสือให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยการใช้ หลักการหรือทฤษฎีการสอนของ หนังสือเรียนเล่มนั้นๆ ในการจัดการ เรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ ประโยชน์อย่างเต็มที่ และตัวครูผู้สอน เองก็จะได้มีความมั่นใจในการสอน

2. ผลจากการอภิปรายผล เกี่ยวกับครูผู้สอนที่ไม่ได้จบการศึกษาใน สาขาที่ตนเองสอน และอาจส่งผลให้ บางครั้งเกิดปัญหาในการจัดการเรียน การสอนนั้น ครูควรเพิ่มพูนและแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม เช่น เข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอน ภาษาอังกฤษเมื่อมีโอกาส ทำกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ ฝึกพูดและ สนทนากับเจ้าของภาษา และอ่าน หนังสือเพื่อสะสมความรู้ เป็นต้น

3. ในกรณีที่เนื้อหาในหนังสือ เรียนยากเกินไป ครูผู้สอนควรปรับ เนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถของ ผู้เรียนและถ้าเนื้อหาหนักเกินไป ก็ควร จะเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียน และอาจสอดแทรกหรือ ปรับปรุงเนื้อหาที่นักเรียนคุ้นเคยเข้าไป

เพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น วิเคราะห์หนังสือแบบฝึกหัด คู่มือครู และสื่อเสริมประกอบต่างๆควรมีการ

สอบถามข้อมูลจากนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง

- จงกิจ วงษ์พิณีจ. (2539). การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษหลัก (อ.015-อ.016) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วัตถุประสงค์แบบอุดม. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธนาหัตติ เปรมบุญ. (2554). การประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Access และการนำไปใช้สอน. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพมาศ ศิษย์ศาสตร์ และคณะ. (2552). การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาอังกฤษชุด Super Goal (เล่ม 4 – 5 – 6) ตามความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษในจังหวัดหนองคาย. วารสารสุขโขทัยธรรมมาราช. 22(2): 110-122; กรกฎาคม – ธันวาคม.
- พัชระ ไพบุลย์ศรีนครา .(2534). การวิเคราะห์หนังสือเรียน English for a Changing World, Book 4.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัฐนนท์ พลหาญ. (2555). การประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ My world ต่อความเข้าใจ และการนำไปใช้สอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ กรณีศึกษาครูคนไทย. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ ช่วยบำรุง. (2531). การวิเคราะห์หนังสือเรียน Odyssey เล่ม 1, 2 และ 3. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุพรรณิ อาศัยราช.(2550) . การวิเคราะห์และประเมินหนังสือเรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปกร.

Cunningsworth, A. (1995). *Choosing your coursebook*. Macmillian Heinemann.

Hutchinson, T. and Torres, E. (1994). *The textbook as the agent of change*.

ELT Journal 48 (4): 315-327; October.